

Letec so zlomenými krídlami

Priamych účastníkov protifašistického odboja v rokoch 1939-1945 je čoraz menej. Dňa 16. 7. sme sa rozlúčili s jedným z posledných žijúcich pilotov bývalej 1. čs. zmlď v ZSSR, plk. v. v. RNDr. Antonom Droppom, CSc. Na večnosť odišiel vzácný, skromný, činnorodý a čestný človek, člen ÚR SZPB a Slovenského leteckého zväzu (SLZ) gen. Dr. M. R. Štefánika.

■ Por. let. A. Droppa, august 1944

Narodil sa 30. 6. 1920 v Lazisku Jurajovi Droppovi a Amálii, rodenej Strculovej. Po ľudovej škole vo Svätom Kríži vychodil štátne reálne gymnázium v Liptovskom Sv. Mikuláši. V októbri 1940 nastúpil prezenčnú službu v Leteckom pluku v Piešťanoch, od decembra do júna 1941 bol frekventantom poddôstojníckych škôl v Spišskej Novej Vsi a Žiline. V polovici októbra 1941 ho prijali do bratislavskej Vojenskej akadémie s určením pre vzdušné zbrane. Jej II. ročník preto absolvoval v Leteckej škole v Trenčianskych Biskupiciach. Do hodnosti poručíka letectva (let.) ho vymenovali 1. 5. 1943, z akadémie vyradili 3. 5. a 17. 5. premiestnili k Leteckej škole, ktorá sa v auguste 1943 presťahovala do Banskej Bystrice. 1. 7. 1944 ho vymenovali pilotom letcom, v júli absolvoval v Piešťanoch špeciálny výcvik na stíhacie Avie B.534 a preškolenie na Messerschmitty Bf 109G a Junkersy Ju 87D-5 Stuka. 1. 8. 1944 ho ustanovili veliteľom roja (stíhacej) letky 12 v Spišskej Novej Vsi, 2. 8. s ňou odišiel ku Skupine vzdušných zbraní na letisko Išla (dnes Prešov). Ešte pred vypuknutím SNP, počas mimoriadnej dovolenky, sa 28. 8. v Ružomberku podieľal na zaisťovaní prominentných príslušníkov Hlinkovej gardy. O deň neskôr vykonal z letiska Mokrad' na pokyn zastupujúceho veliteľa Leteckého parku stot. tech. zbroj. let. Daniela Kunica prieskumný let s Pragou E-39 na trati Liptovský Hrádok - Poprad - Spišská Nová Ves - Kežmarok s cieľom zistiť pohyb okupačných vojsk. Počas návratu k letke ho 29. 8. vo vlaku zadržala nemecká hliadka. Prinútili ho vystúpiť v Spišskej Novej Vsi a odvieďli na nemecké veliteľstvo. Obvinili ho zo špionáže v prospech partizánov a uväznili. V noci sa mu však podarilo z väzenia ujsť. Prenasledovaný strážou dobehol na železničnú stanicu a naskočil do brzdovej budky nákladného vlaku odchádzajú-

ceho do Kysaku. U svojho veliteľa letky stot. let. Jozefa Páleníčka sa hlásil 30. 8. V napätej atmosfére dezorientácie, neistoty a obáv z nemeckej odplaty v jednotkách Východoslovenskej armády sa letci skupiny rozhodli preletieť do ZSSR. 31. 8. o 5.05 h odštartoval A. Droppa s Aviou B.534 (výr. č. 158) v roji s J. Páleníčkom (Avia B.534.364) a por. let. Albertom Mönnichom (Avia B.534.181). Všetci traja pristáli vo Lvove. Už koncom septembra 1944 sa v Przemysli začalo preškolenie slovenských letcov na sovietske stíhačky. K výkonu vojenskej služby v čs. armáde v zahraničí A. Droppu prezentovali 18. 10. a 1. 11. ho v hodnosti por. let. zaradili do 1. čs. slp. Po sformovaní 1. čs. zmlď (k 25. 1. 1945) bol ustanovený veliteľom roja 1. eskadry pluku. 1. 4. 1945 ho premiestnili k 2. čs. slp a zaradili do zdokonaľovacieho výcviku na Lavočkiny La-5FN a La-7 v 10. UTAP (učebno-trenirovočný aviačionný polk - výcvikový letecký pluk) na letisku v Krakove. Bojovej činnosti divízie od 14. 4. do 2. 5. 1945 v rámci Ostravskej operácie sa nezúčastnil. Po skončení operačnej činnosti divízie ho aj s ostatnými pilotmi dokončujúcimi výcvik v Krakove 16. 5. presunuli dopravným lietadlom na letisko Kbely pri Prahe.

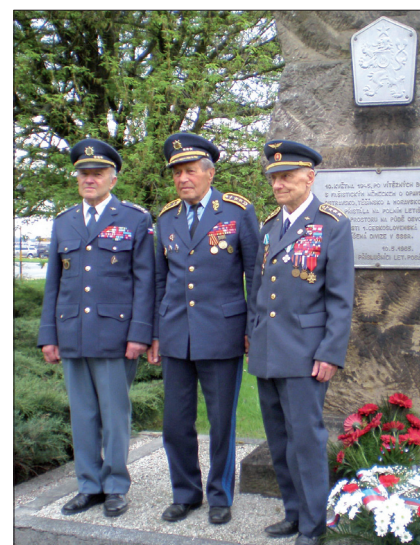
Po uvoľnení 1. čs. zmlď zo zväzku Červenej armády (k 20. 7. 1945) a jej prečíslovaní na 4. Id došlo v auguste 1945 k presunu veliteľstva divízie a jej troch plukov do mierových posádok na Slovensku. A. Droppa začal vykonávať funkciu pobočníka veliteľa Leteckého pluku 1 „Zvolenského“ dislokovaného na letisku Trnava. 1. 3. 1946 ho povýšili

■ Z výcviku v 10. UTAP na letisku v Krakove v apríli 1945, sprava doľava: por. let. A. Droppa, ppor. let. Jan Skopal a npor. let. Michal Pridala

na npor. let., 15. 9. ustanovili osvetovým dôstojníkom pluku a 23. 11. povýšili na kpt. let. Dňa 15. 6. 1947 ho premiestnili k olomouckej Pilotnej škole III Leteckého učilišťa v Prostějove, kde vyučoval leteckú navigáciu, teóriu lietania, leteckú strelbu a bombardovanie. Aby získal vysokoškolské vzdelanie, začal od jesene 1947 študovať na FF Univerzity Palackého v Olomouci. Jeho sľubnú vojenskú kariéru prerušil vývoj po februári 1948. Bez uvedenia dôvodov ho 18. 6. prepustili na osobitnú

dovolenku, od 1. 9. dali na dovolenku s čakáním a napokon 1. 3. 1949 preložili do zálohy. Neskôr vo svojich spomienkach (sú v archíve autora) napísal, že týmto nespravodlivým rozhodnutím sa mu úplne rozplynula nádej na návrat k svojej láske - lietadlám a lietaniu. Nastali problémy so zamestnaním i štúdiom, po 4. semestri mu akčný výbor univerzity zamietol ďalšie štúdium. Vzápätí ho prepustili zo zamestnania a vystaňovali z bytu.

■ So spolubojovníkmi pred Pamätníkom 1. čs. zmlď na ostravskom Letisku L. Janáčka 29. 4. 2011, sprava doľava: plk. v. v. A. Droppa, genpor. v. v. Jozef Činčár a plk. v. v. Pavel Švec

Aj keď mu vtedajší režim „zlomil krídla“, nevzdal sa. Vysokoškolské štúdium dokončil na PríF Masarykovej univerzity v Brne, 28. 6. 1951 ho promovali na doktora prírodných vied. Už predtým ho od 1. 1. 1950 prijala Slovenská speleologická spoločnosť ako vedúceho výskumu slovenských jaskýň. O dva roky neskôr sa stal kustódom Múzea slovenského krasu v Liptovskom Mikuláši. Od 1. 2. 1955 až do 31. 12. 1985 pôsobil na liptovskomikulášskom pracovisku Zemepisného (od 1963 Geografického) ústavu SAV. 17. 6. 1960 mu udelili vedeckú hodnosť kandidáta geografických vied. Za 35 rokov výskumnej činnosti zameral, preskúmal a zdokumentoval vyše 500 jaskýň.

V roku 1991 ho FMO ČSFR rehabilitovalo a povýšilo na plukovníka. K množstvu ocenení vrátane zahraničných mu v roku 2008 pribudlo štátne vyznamenanie - prezident SR mu udelil Pribinov kríž II. tr. za významné zásluhy o rozvoj SR v oblasti speleológie a geografie. Stál pri zrode SLZ a Historickéj odbojovej skupiny letcov bojovníkov v SNP a zahraničí pri ÚR SZPB, od roku 2008 bol jej predsedom. Zomrel 13. 7. 2013 v Liptovskom Mikuláši.